

Svátost nemocných

nebo poslední pomazání?

Svátost nemocných nebo poslední pomazání?

„Ne, toho kněze mi sem ještě neposílejte, snad to se mnou ještě není tak zlé.“ - Tato odpověď zní často tam, kde pomazání nemocných je považováno za znamení a potvrzení blízké smrti.

Jak je to se svátostí nemocných doopravdy?

„K Ježíšovi přiváděli všechny nemocné, postižené rozličnými chorobami a trápeními, posedlé, ná-měsíčné, ochrnlé, a on je uzdravil.“

(Mt 4,24)

Svátost nemocných je prostředkem, skrze který do mého života, do mé nemoci a bolesti vstupuje Bůh, aby mi ji pomohl nést a posiloval mě.

Člověk často přijímá nemoc jako těžkou zkoušku.

Může se proti ní buď bouřit, nebo v ní rozlišit Boží rukopis. Utrpení totiž nemusí být následkem osobního hříchu. Ten, kdo trpělivě přijímá na sebe utrpení, může být druhým ku prospěchu.

Nemocní mají mimořádný smysl pro to, co je v životě podstatné.

Někdy až nemoc člověku ukáže, co potřebuje ze všeho nejvíce: **Boha**.

Ježíš přišel zjevit Boží lásku především tam, kde se lidé cítí mimořádně ohroženi, a proto věnuje tolik pozornosti nemocným.

Ukazuje nám, že trpíme-li my, trpí on s námi. Proto uložil svým učedníkům péči o nemocné jako prvořadý úkol:

„Ve jménu mém budou vyhánět zlé duchy, na nemocné budou vkládat ruce, a uzdraví se.“

(Mk 16, 17-18)

Jak se církev chová k nemocným?

Úkol uzdravovat nemocné se snaží církev uskutečnit jak péčí, kterou poskytuje nemocným, tak přímělnou modlitbou, kterou ji doprovází. Především pak má zvláštní svátost ve prospěch nemocných, ustanovenou samotným Kristem a dosvědčenou svatým Jakubem:

„Je někdo z vás nemocný? Ať si zavolá představené církevní obce a ti, ať se nad ním modlí a mažou ho olejem ve jménu Páně.“

(Jak 5, 14-15)

Kdo může přijmout svátost pomazání nemocných?

Svátost pomazání nemocných je určena jako posila pro věřící - katolíky, kdo jsou zesláblí nemocí či stářím, nebo kdo se v důsledku nemoci chystají na operaci. Udělení této svátosti má předcházet osobní zpověď nemocného.

Kdo uděluje svátost pomazání nemocných?

Svátost mohou udělovat biskupové nebo kněží.

Jaké účinky má svátost pomazání nemocných?

Svátost uděluje zvláštní milost, která nemocného mnohem důvěrněji spojuje s Kristovým utrpením, k jeho vlastnímu prospěchu a k prospěchu celé církve, dává mu posilu, pokoj a odvalu a jestliže se nemocným nemohl vyzpovídat, působí také odpuštění hříchů. Je-li to Boží vůle, nejednou vede i k tělesnému uzdravení. V každém případě připravuje nemocného na přechod do Otcova domu.

Pro umírající má církev další posilu: **viaticum**.

Je to eucharistie jako „pokrm na cestu“. Ve chvíli přechodu z tohoto světa k Otci je přijetí Těla a Krve Páně, který zemřel a vstal z mrtvých, semenem věčného života a silou vzkříšení.

Jak se slaví svátost pomazání nemocných?

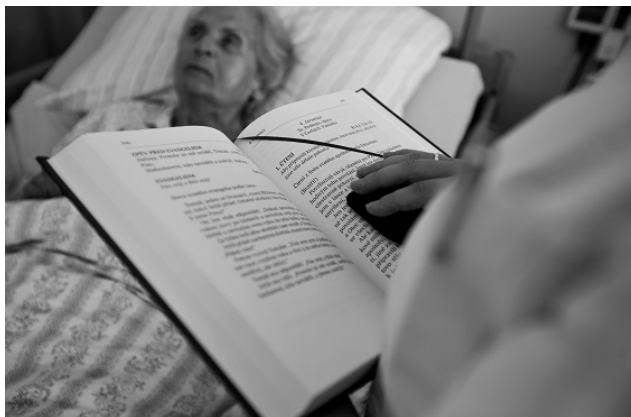
Podstatné při této svátosti je **pomazání posvěceným olejem** na čele a na rukou nemocného nebo také na jiných částech těla doprovázené **modlitbou** kněze, který vyprošuje zvláštní milost této svátosti.

Svatost nemocných se může udělovat ve mši nebo mimo mši, jednomu nemocnému nebo více nemocným současně. Je dobré, když se obřadu účastní **společenství věřících, kteří jsou nemocnému blízcí.**

Jako při jiných bohoslužbách, začíná obřad **úvodním oslovením**, může pokračovat **kropením svěcenou vodou** a pak následuje **úkon kajícího**.

Čte se jedno nebo dvě **čtení z Písma svatého**, které nemocného povzbudí, aby si uvědomil, že Bůh je mu nablízko.

Tyto texty si kdykoli můžete přečíst:

První čtení

1 Král 19, 1-8; Job 3,1-3.11-17.20-23; Job 7,1-4.6-11; Job 7,12-21;
Mdr 9,9-11.13-18; Iz 35,1-10; Iz 52,13-53,12; Iz 61,1-3a;
Sk 3,1-10; Sk 3,11-16; Sk 13,32-39; Řím 8,14-17; Řím 8,18-27;
Řím 8,31b-35.37-39; 1 Kor 1,18-25; 1 Kor 12,12-22.24b-27;
2 Kor,4,16-18; Gal 4,12-19; Flp 2,25-30; Kol 1,22-29; Žid 4,14-16;
Žid 5,7-9; Jak 5,13-16; 1 Petr 1,3-9; 1 Jan 3,1-2; Zj 21,1-7

Responsoriální žalm

Iz 38; Žl 6; Žl 25; Žl 27; Žl 34; Žl 42; Žl 63; Žl 71; Žl 86;
Žl 90; Žl 102; Žl 103; Žl 123; Žl 143

Evangelium

Mt 5,1-12a; Mt 8,1-4; Mt 8,5-17; Mt 8,5-10.13; Mt 8,14-17;
Mt 11,25-30; Mt 15,29-31; Mt 25, 31-40; Mk 2,1-12;
Mk 4,35-41; Mk 10, 46-52; Mk 16,15-20; Lk 7,18b-23;
Lk 10,5-6.8-9; Lk 10,25-37; Lk 11,5-13; Lk 12,35-44;
Lk 18,9-14; Jan 9,1-7; Jan 10,11-18

Po čtení obvykle následují **přímluvy**.

Pak kněz mlčky **vkládá ruce na hlavu nemocného**. Toto gesto označuje společenství, účast, symbolizuje předání Ducha, života, síly, moci, milosti, pomoci, odpuštění, záchrany, zmocnění k úkolu a uzdravení. Připomíná nemocnému Pána, který ho bere pod svou ochranu a ujímá se ho jako nemocných a hříšníků v evangeliu a tím u nemocného vzbuzuje důvěru.

Pokud není k dispozici olej požehnaný biskupem při mši se svěcením olejů na Zelený čtvrtek, požehná kněz jakýkoli rostlinný olej:

Bože, Otče veškeré útěchy, v tobě nacházejí nemocní útěchu a zdraví skrze tvého Syna. Shlédni na naši víru a vyslyš naše prosby: Sešli nám z nebe Utěšitele, svého Svatého Ducha a požehnej ✠ tento olej pro naše nemocné. Kéž podle tvé vůle užíváme tohoto oleje k mazání nemocných, abys jim dal zdraví těla i duše, abys utišil jejich bolest, v slabosti je posilnil, vyléčil jejich nemoc. Ať je pro nás tvůj svatý olej, Bože, znamením Tvé milosti a tvého požehnání ve jménu našeho Pána, Ježíše Krista. Amen.

Nad posvěceným olejem se modlí kněz děkovnou modlitbu:

Požehnaný jsi, Bože, všemohoucí Otče; tys poslal na svět svého Syna pro nás a pro naši spásu.

Odpověď: Požehnaný jsi, Bože, navěky.

Požehnaný jsi, Bože, jednorozený Synu; ty ses stal člověkem, abys léčil naše slabosti.

Odpověď: Požehnaný jsi, Bože, navěky.

Požehnaný jsi, Bože, Duchu Svatý, Utěšiteli; ty nám dáváš sílu, abychom snášeli utrpení.

Odpověď: Požehnaný jsi, Bože, navěky.

Bože, tvůj služebník (tvá služebnice) přijme s vírou svátost nemocných; prosíme tě: ať ho (ji) pomazání tímto olejem posilní a uleví mu (jí) v bolestech. Skrze Krista, našeho Pána.

Odpověď: Amen.

Kněz vezme posvěcený olej a **maže nemocného na čele a na rukou**. Říká přitom:

Skrze toto svaté pomazání ať ti Pán pro své milosrdenství pomůže milostí Ducha svatého.

Odpověď: Amen.

Ať tě vysvobodí z hříchů, ať tě zachrání a posilní.

Odpověď: Amen.

Pak ještě kněz připojí modlitbu podle situace nemocného a všichni společně se pomodlí Otčenáš. Nemocný může přijmout eucharistii a obřad se zakončí požehnáním.

Pokud byste si přál(a) svátost nemocných přijmout nebo i o ní promluvit, kontaktujte kněze nebo nemocničního kaplana.

Jaký smysl má nemoc?

V horách žil jeden starý farmář. Nikdy toho moc nenamluvil a vždycky věřil, že všechno, co jej potká, je z Boží ruky.

Jednou se mu zaběhl jeho jediný kůň, se kterým pracoval, aby vydělával chléb pro sebe a svého syna, jenž mu zůstal po smrti drahé ženy. A vesničané ho litovali: „Chudák, přišel o všechno, co mu ještě zbylo.“ Farmář jen odpověděl: „Smůla nebo štěstí? Kdo ví?“

Jeho kůň se v horách připojil ke stádu divokých koní. Po nějaké době se vrátil zpět a celé stádo přivedl s sebou do ohrady. Farmář tak měl koní hned několik. Cvičil je, aby je mohl prodat a udělat na chatrči novou střechu. Lidé říkali: „Ten má ale štěstí, tolik bohatství najednou.“ A on zase jen odpověděl: „Smůla nebo štěstí? Kdo ví?“

Jeho syn dorůstal, a tak po nějaké době i on začal cvičit koně místo otce, který už pozbýval sil. A když krotil jednoho z nich, spadl a zlámal si obě nohy. Tu zase vesničané lítostivě oplakávali nemocného farmáře, že zase nemá nikoho, kdo by se teď o něj staral. A farmář jen řekl: „Smůla nebo štěstí? Kdo ví?“

Zanedlouho vypukla válka a verbíři ze všech domků odváděli mladíky schopné bojovat. Jen mladík se zlamanýma nohama zůstal doma, protože bojovat nemohl. Vesničané opět záviděli starci jeho štěstí. Ten měl ale stále tu svou jedinou odpověď: „Smůla nebo štěstí? Kdo ví?“

Zpracováno podle těchto textů:

Jeruzalémská Bible. Písmo svaté vydané jeruzalémskou biblickou školou. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7195-289-3.

Kompendium Katechismu katolické církve. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. ISBN -80-7195-094-7.

Obřady pomazání nemocných a péče o nemocné. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-585-3.

Youcat. Katechismus katolické církve pro mladé. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-7195-564-1.

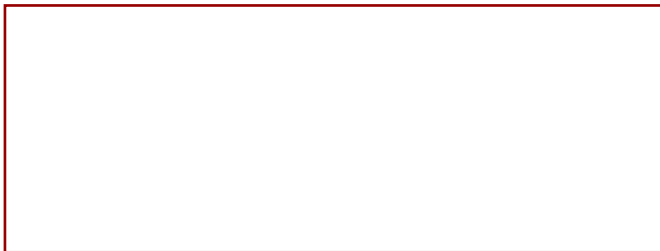
Uspořádala: *sr. Tobia Miroslava Matějková z Kongregace Milosrdných sester sv. Kříže. V Olomouci v říjnu 2012.*

Autor fotografií: *Filip Fojtík*

**KATOLICKÁ ASOCIACE
NEMOCNIČNÍCH KAPLANŮ
V ČESKÉ REPUBLICE**

Kontakty na nemocniční kaplany naleznete na webových stránkách <http://kaplan-nemocnice.cz/> nebo u ošetřujícího personálu.

Materiál byl vytvořen v rámci projektu, „Nemocné tělo potřebuje lékaře, nemocná duše přítele“, který se uskutečnil za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.